



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 326
din 27.04.2016

Dosar nr.: 183/2016

Petiție nr.: 1520/15.03.2016

Petentă: Asociația MozaiQ LGBT

Reclamat.....

Obiect: afirmații discriminatorii la adresa persoanelor homosexuale

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

I.1.1. Asociația MozaiQ LGBT, cu sediul București, Aleea Hobîța nr.6, bl.302, ap.235, sector 2

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1.

II. Descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Sesizarea în cauză vizează mesajul reclamatului postat pe rețeaua de socializare Facebook. Mesajul conține următoarele: *“În București nu vor mai avea loc parade de homosexuali! În calitate de Primar General, nu voi mai permite ca pe străzile Bucureștiului să se desfășoare parade de homosexuali. Apăr valorile creștine și tradiționale ale Capitalei și nu permit transformarea Bucureștiului în Sodoma și Gomora”*. Mesajul era însoțit de o imagine cu caracter electoral.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Procedura de citare a fost legal îndeplinită în data de 25.04.2016. La termen s-a prezentat petenta, reclamatul fiind lipsă.

IV. Susținerile părților

4.1 Susținerile petentului

4.1.1. Prin sesizarea nr. 1520/15.03.2016, petenta sesizează Consiliul cu privire la mesajul postat de deputatul Bogdan Diaconu, în calitate de Președinte al Partidului România Unită. Mesajul conține următoarele: *“În București nu vor mai avea loc parade de homosexuali! În calitate de Primar General, nu voi mai permite ca pe străzile Bucureștiului să se desfășoare parade de homosexuali. Apăr valorile*

creștine și tradiționale ale Capitalei și nu permit transformarea Bucureștiului în Sodoma și Gomora”. Mesajul era însoțit de o imagine cu caracter electoral.

În drept, petenta invocă prevederile OG nr. 137/2000, republicată, Recomandarea 97 a Comitetului de Miniștri al CE din 30 octombrie 1997, Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, precum și jurisprudența CEDO și CJUE.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține mesajul reclamatului *“În București nu vor mai avea loc parade de homosexuali! În calitate de Primar General, nu voi mai permite ca pe străzile Bucureștiului să se desfășoare parade de homosexuali. Apăr valorile creștine și tradiționale ale Capitalei și nu permit transformarea Bucureștiului în Sodoma și Gomora”*.

5.2. În drept, Colegiul trebuie să analizeze afirmațiile reclamatei din perspectiva echilibrului dintre principiul libertății de exprimare și dreptul la respectarea demnității umane și a nediscriminării (art. 2 alin. (1), art. 15 și art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată).

5.3. Potrivit art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, **prin discriminare** se înțelege *orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza unui criteriu, care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege. O formă a discriminării este hărțuirea reglementată de art. 2 alin. 5 din O.G. 137/2000 ca fiind un comportament pe baza unui criteriu, care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.*

5.4. În raport cu protecția demnității umane și dreptul la nediscriminare, art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 dispune că *„Prevederile prezentei ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”*.

De asemenea, potrivit **art 30 alin 1 și 2 din Constituția României** *„Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Cenzura de orice fel este interzisă.”*

5.5. Cu toate acestea dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut, iar legiuitorul a instituit în textul constituțional limitele exercitării dreptului la liberă exprimare, astfel, potrivit **art. 30, alin. 6 și 7 din Constituția României** *”Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*

Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

În aceste condiții, exercitarea libertății de exprimare comportă și obligații, și poate fi supusă unor condiții, restricții ori sancțiuni, numai în măsura în care acestea sunt prevăzute expres de lege și sunt necesare într-o societate democratică, pentru protecția demnității, reputației sau drepturilor altora.

5.6. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite condiții: să fie previzibilă și accesibilă), **să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

5.7. Raportat la **prima cerință**, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000. De asemenea, Constituția României în art. 1 alin. (3) consacră garantarea demnității omului ca valoare supremă a legii fundamentale și a democrației.

Apreciem că **textele normative în cauză sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Scopul legitim urmărit constă în protecția demnității umane a persoanelor care au o altă orientare sexuală.

5.9. Pe de altă parte, în contextul **dreptului de a nu fi spus discriminării** și sub acest din urmă aspect, corelativ unui tratament injust, ostil, umilitor sau degradant, trebuie reținut elementul de apreciere al criteriului de la care, un comportament reprobabil are a fi calificat ca ostil, injust până la tratament degradant, astfel cum au statuat instanțele de contencios european, fosta Comisie pentru Drepturile Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Acest element de apreciere este unul variabil, în funcție de circumstanțele cauzei și de efectele aplicării lui, în raport cu sexul, vârsta, starea de sănătate a victimei și alte asemenea elemente referitoare la situația victimei.

5.10. După cum a spus fosta Comisie, expresia „tratamente degradante” are în vedere atingeri grave ale demnității umane, astfel că o măsură care este de natură să coboare statutul social al unei persoane, situația sau reputația ei, poate fi considerată a constitui un asemenea tratament, dacă ea atinge „un anumit grad de gravitate”.

5.11. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, **tratamentul a fost calificat ca fiind "degradant"** dacă a **cauzat victimelor sentimente de teamă, de neliniște și de inferioritate, de natură a le umili și a le înjosi** (a se vedea, în acest sens, Kudla împotriva Poloniei [MC], Cererea nr. 30.210/96, paragraful 92, ECHR 2000-XI).

5.12. Pentru a decide dacă un anumit tratament este sau nu degradant în sensul art. 3 al Convenției, Curtea examinează dacă scopul aplicării lui este acela de a umili sau înjosi victima și dacă, prin efectele produse, a fost adusă o atingere personalității acesteia, într-o manieră incompatibilă cu art. 3 (a se vedea, în acest sens, Raninen împotriva Finlandei, Decizia din 16 decembrie 1997, Reports 1997-VIII, pag. 2.821-22, paragraful 55). Cu toate acestea, absența unui asemenea scop nu ar putea exclude într-o manieră definitivă constatarea unei încălcări a art. 3 (a se vedea, în acest sens, Peers împotriva Greciei, Cererea nr. 28.524/95, paragraful 74, CEDO 2001-III). Or, în cazurile de încălcare a demnității umane prin discriminare nu este relevantă existența unei intenții și nici a unei victime în concret.

Articolul 15 din același act normativ instituie următoarele: „*constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, **orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acesteia/acestui la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia***”.

5.13. Raportat la speță, Colegiul director reține că partea reclamată, în calitate sa deputat, Președinte al unui partid politic și candidat la Primăria Generală, a transmis un mesaj care creează un cadru intimidant, ostil, degradant și ofensator persoanelor homosexuale.

Mai mult, aceasta, prin postarea acestui mesaj, a instigat la o atitudine negativă față de aceste persoane. Sub acest aspect, calitatea părții reclamate de persoană publică care ocupă o

funcție/poziție ce are ca principal obiectiv “transmiterea de informații” este importantă în aprecierea faptei supuse analizei.

Colegiul va analiza dacă plângerea, în fapt, îndeplinește condițiile prevăzute la art. 15 din O.G. 137/2000, respectiv:

- constituie un comportament manifestat în public;
- comportamentul are caracter de instigare sau/și vizează atingerea demnității ori/și crearea unei atmosfere de intimidare, ostilă degradantă ofensatoare îndreptată împotriva persoanelor gay (homosexuale).

5.14. În acest sens, Colegiul director reține că este mai mult decât evident “spațiul public”, având în vedere faptul că mesajul a fost postat pe pagina de Facebook. Așa cum a statuat și instanța de judecată, spațiul virtual prin care se transmit informații publicului și mai mult, oferă posibilitatea publicului de a-și exprima opiniile, constituie o pagină personală susceptibilă de a fi vizualizată de către mai multe persoane, iar în acest caz informația difuzată capătă un **caracter public** (vezi Sentința nr. 21 din 17 ian 2013 a C.A. Tg. Mureș).

5.15. Cu privire la comportament/afirmații, Colegiul reține că reclamatul a înțeles să-și facă campanie electorală pe pagina de Facebook prin limitarea dreptului de exprimare, organizarea și desfășurarea unei manifestații a comunității LGBT din România. Astfel, mesajul postat instigă la ură și mesaje extrem de dure la adresa comunității homosexuale.

Cu titlu de exemplu se redau doar câteva din sutele de mesaje ca urmare a postării mesajului reclamatului :*Gay-yyyyyy să-și vadă de paradele lor prin casă nu pe stradă!!! Un gay normal își vede de treaba lui nu iese pe stradă să-l vadă un popor întreg....găozarii aștia care ies la parade sunt bolnavi psihic și frustrat....Eu sunt total împotriva paradelor de homosexuali...Eu pentru România i-aș decapita fără nicio ezitare. O inițiativă foarte bună...moarte sodomiștilor...Oameni bolnavi, după părerea mea. Să se caute la “mansardă”...., etc.*

Reclamatul nu a depus un punct de vedere la Consiliu, a preferat să posteze în continuare pe Facebook informații cu privire la plângerea depusă pe rolul CNCD.

Modul dur în care reclamatul înțelege să convingă bucureștenii să-l voteze și comparația pe care o face, respectiv *Apăr valorile creștine și tradiționale ale Capitalei și nu permit transformarea Bucureștiului în Sodoma și Gomora*”, generează o diferențiere și încurajează sentimentul că persoanele LGBT nu sunt bune pentru societatea românească (nu valori sociale, religioase, economice și culturale).

Colegiul este de opinie că afirmațiile părții reclamate constituie un comportament care se plasează în strânsă legătură cu orientarea sexuală, iar prin natura lor duc la crearea unui cadru ostil, intimidant și ofensiv ce se răsfrânge, în mod particular, asupra unei comunități de persoane, în speță persoanele cu o altă orientare decât cea heterosexuală. Din acest punct de vedere, Colegiul este de opinie că afirmațiile părții reclamate, sub aspectul efectului creat, au fost de natură a conduce la atingerea dreptului la demnitate a persoanelor homosexuale, în sensul prevederilor art. 2 alin.5 din O.G. nr. 137/2000 republicată.

Mesajul transmis de un deputat, ales de români, printre care pot fi și persoane LGBT, un candidat la o instituție publică, nu contribuie la o dezbatere publice ce duce la un progres al societății românești, ci mesajul are ca unic scop câștigarea simpatiei electoratului prin denigrarea unei comunități minoritare.

5.16. Măsura constatării și sancționării unui astfel de comportament **este necesară într-o societate democratică** în care demnitatea umană este garantată. Demnitatea umană este un element important în respectul de sine al oricărui cetățean.

Măsura este proporțională cu scopul urmărit, astfel constatarea contravenției și aplicarea unei sancțiuni sunt proporționale cu necesitatea protecției demnității umane a persoanelor homosexuale din România. Directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. Directiva Consiliului 2000/43/CE, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Neaplicarea unei amenzi contravenționale nu se poate considera a fi o sancțiune efectivă și descurajantă.

5.17. Totodată, Colegiul director reține că este esențial pentru persoanele care dețin funcții publice și se exprimă public **să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței** (a se vedea Feret v. Belgium (no. 15615/07), Chamber of Judgment of 16 July 2009 – Curtea Europeană a Drepturilor Omului).

Nu în ultimul rând, Colegiul ia act de condamnările CEDO, nu puține la număr, prin care România este sancționată întrucât autoritățile publice, funcționarii publici și inclusiv oamenii politici încalcă drepturile persoanelor LGBT (case **M.C. and A.C. v. Romania**)

5.18. În temeiul celor mai sus, Colegiul director constată că s-au îndeplinit condițiile prevederilor art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.(2), din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu unanimitate,**

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin.1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. Sancționarea reclamatei cu amendă contravențională în valoare de 4000 lei, potrivit art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
3. O copie a hotărârii se va transmite părților

VI. Modalitatea de plată a amenzii

6.1.Amenda contravențională se va plăti la Direcția de Impozite și Taxe a Sectorului 6 București, conform Ordonanței nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru
GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru
HALLER ISTVAN – Membru
LAZĂR MARIA – Membru
JURA CRISTIAN – Membru

MANOLE FLORIN – Membru
POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 05.05.2016

Motivat în fapt și în drept Asztalos Csaba Ferenc
Angelica Paraschiv Gergely

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal de 15 zile, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Verificat SCSRP